

ת"פ 20173/12/20 - מדינת ישראל נגד אלכסנדר יליסטרטוב

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 20173-12-20

לפני כב' השופט יובל ליבדרו

המאשימה:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד אדוה וייצגן

נגד

הנאשם:

אלכסנדר יליסטרטוב

ע"י ב"כ עו"ד זייצב

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן בביצוע עבירה של הצתה, עבירה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי ביום 2.12.2020 לפני השעה 23:07, הגיע הנאשם לדירת חברו (להלן: "החבר") הנמצאת בקומה הרביעית של בניין מגורים בקריית גת, דירה בה היה לן בעבר באישור החבר, לאחר שצרך משקאות אלכוהוליים. באותה העת שהו בדירה החבר ואדם נוסף.

הנאשם דפק על הדלת בחוזקה, דרש שיפתחו לו את דלת הדירה כדי ללון שם אבל חבר סירב לבקשתו. עקב כך, לקח הנאשם מספר קרשים שמצא בקרבת המקום, סידר את הקרשים בצמידות לדלת הדירה והצית אותם באמצעות מצת והקרשים החלו לבעור.

שוטר שהגיע למקום בעקבות פניית השכנים למוקד 100 בשל רעשים ששמעו, מצא את הנאשם במקום, עצר אותו ולאחר מכן האש כובתה.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרם נזק קל לדלת הדירה וסימני פיח על הקיר הסמוך לדלת.

3. הסדר הטיעון בין הצדדים לא כלל הסכמות לעניין העונש, ובהתאם לכך כל צד טען לעונש באופן חופשי.

טיעוני הצדדים

4. המאשימה טענה לעונש בכתב והשלימה טיעוניה על-פה. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם בעניינו נע בין 24 ל-48 חודשי מאסר. המאשימה עתרה לעונש של 24 חודשי מאסר, מאסר על תנאי משמעותי, קנס ופיצוי למתלונן.

המאשימה הפנתה בטיעוניה לערכים המוגנים שנפגעו, למידת הפגיעה הגבוהה בהם ולנסיבות ביצוע

עמוד 1

העבירה לרבות לתכנון שקדם לביצוע העבירה, לנזק שנגרם ממעשיו של הנאשם ולנזק שעלול היה להיגרם לרכוש ולנפש בשים לב לעובדה כי ההצתה בוצעה בבניין מגורים בשעות לילה. המאשימה הפנתה לעובדה שהנאשם לא ביקש לקבל בענייניו תסקיר של שירות מבחן, ומכאן שלטעמה אין מקום לשקול שיקולי שיקום בעניינו. המאשימה צרפה פסיקה לתמיכה בטיעוניה.

5. ב"כ הנאשם טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 9 ל-18 חודשי מאסר. ב"כ הנאשם עתרה לעונש מאסר ברף הנמוך של המתחם לו טענה.

ב"כ הנאשם טענה כי מדובר באירוע אקראי ולא מתוכנן; כי הנאשם, שהוא חסר כתובת מגורים קבועה, ביקש לגרום לחבר לפתוח לו את הדלת על מנת שזה יאפשר לו ללון בדירה; כי הנאשם לא התכוון לגרום לנזק; כי הנאשם נשאר במקום ולא הפריע למשטרה שהגיעה למקום; כי הנאשם לא פעל מתוך תחושת כעס או נקמה וכן שבסופו של יום לא נגרם נזק משמעותי כתוצאה מהצתה.

ב"כ הנאשם ציינה כי הנאשם הוא כבן 50, גרוש ואב לילד בן 27. ב"כ הנאשם הפנתה לנסיבות חייו האישיות-משפחתיות המורכבות של הנאשם ולעברו הפלילי הלא מכביד. ב"כ הנאשם ביקשה לערוך הבחנה בין הפסיקה שצרפה המאשימה למקרה דנן והפנתה לפסיקה מטעמה.

6. הנאשם מסר כי הבין את הטעות שעשה והוסיף כי הדבר לא יישנה. הנאשם מסר כי עשה את שעשה כדי להתחמם, כי הוא מתגורר בקרית גת כ-23 שנים וכי לא התכוון לגרום נזק.

דין והכרעה

7. סבורני כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 18 ל-36 חודשי מאסר. בקביעת מתחם זה התחשבתי בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כפי שאפרט להלן.

8. רבות נכתב על הסכנות הגלומות בעבירת ההצתה. סכנות אלו קשורות בהתפשטותה המהירה של האש וביכולתה לכלות כל שעומד בדרכה; בעשן ובגזים הרעילים הנפלטים כתוצאה מן השריפה; בקלות הבלתי נסבלת בביצועה ובקושי העצום להשתלט על האש לאחר שזו כבר החלה להתפשט.

וכפי שנאמר בתלמוד הבבלי שאש "כוח אחר מעורב בהן" (בבלי, בבא קמא ג, ב) או בדברי בית המשפט העליון בע"פ 1414/15 מדינת ישראל נ' פדר (פורסם בנבו, 15.4.2015), פסקה 9:

"עבירת ההצתה היא מהחמורות שבספר החוקים וזאת לאור הפוטנציאל ההרסני הטמון בה נוכח הסכנה הגלומה במעשה לגופו ולרכושו של אדם. בית משפט זה עמד, לא אחת, על חומרתה היתרה של העבירה שראשיתה ידוע אך כיצד תתפשט ומה יהיה היקפה, אין איש יודע, שכן מנהגה של האש להתפשט ללא שליטה, תוך שהיא זורה הרס רב בדרכה..."

9. במעשיו הנאשם פגע בערכים המוגנים של שמירה על חיי אדם, על קניינו, על שלום הציבור ובריאותו ועל הסדר הציבורי.

10. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בעניינו אינה מבוטלת בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה. הנאשם כאמור החליט להצית את דלת הכניסה של בית חברו הנמצא בקומה הרביעית בבנין מגורים בשעת לילה באמצעות הנחת קרשים לצד הדלת והצתתם, כשהחבר ואדם נוסף בתוך הדירה.

יחד עם האמור, ומבלי להקל ראש בפוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם, הרי שבסופו של יום האש כובתה ולא נגרם נזק משמעותי לרכוש או לנפש.

11. ביחס לנסיבות ביצוע העבירה נתתי משקל לנזק שנגרם לרכוש; לפוטנציאל הנזק ולסיכון בהתפשטות האש שעלולה הייתה להביא לגרימת נזק לרכוש ולנפש נוכח העובדה כי מדובר בהצתה בתוך בנין מגורים בשעת לילה; לתכנון שקדם לביצוע העבירה (איסוף קרשים וסידורם בצמוד לדלת והצתת הקרשים באמצעות מצת); לחלקו של הנאשם בביצוע העבירה ולסיבה שבטתה עבר הנאשם את העבירה.

מאידך גיסא, נתתי משקל לכך שהנאשם לא השתמש בחומר בעירה ולכך שבסופו של יום לא נגרם נזק גופני של ממש למאן שהוא ואף הנזק לרכוש כאמור לא התגבש לממדים חריגים במיוחד.

12. ביחס לענישה הנוהגת ראוי לציין כי עבירת ההצתה כוללת שתי חלופות. החלופה הראשונה מתייחסת להצתה במזיד סתם כשהעונש המרבי שנקבע לצדה עומד על 15 שנות מאסר ואילו החלופה השנייה מתייחסת להצתה במזיד במטרה לפגוע ברכוש ציבורי או בבני אדם כשהעונש המרבי שנקבע לצדה עומד על 20 שנות מאסר. בעניינו הורשע הנאשם בחלופה הקלה יותר של ביצוע העבירה.

בע"פ 4036/13 מובארכ אמארה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 5.10.2014), פסקה 6 התייחס בית המשפט העליון למדרגי ביניים של חומרה (מעבר למדרג הנ"ל של החלופות שבסעיף 448(א) רישא וסיפא) שיש בהם כדי להסביר את מנעד הענישה:

"בתוך מדרג זה ניתן להצביע על מדרגי ביניים של חומרה, מה שיכול להסביר את הסיבה לכך שהענישה הנלווית לעבירת ההצתה אינה אחידה ונעה על סקאלה רחבה...הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידי של אדם, מה שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך (מחשבה פלילית של פיזיות); והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש כמו במקרה דנן. מובן כי בתוך מדרגי ביניים אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולא, כמו ערך הרכוש שהוצת או מספר האנשים שעמדו תחת סיכון של פגיעה".

בענייננו היה קיים חשש שהאש תתפשט ותגרום נזק לרכוש נוסף, והיה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש לדיירים בבניין. יחד עם זאת, כאמור, לא הייתה כוונת פגיעה באדם- (יוחסה לנאשם עבירה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין), ההצתה לא הובילה לפגיעה פיזית במאן דהוא וערך הרכוש שהוצת לא היה משמעותי ביותר.

הגם שמנעד הענישה בעבירה בכגון דא עסקין הוא רחב, ככלל היא תכלול רכיב של מאסר בפועל (ראו למשל ע"פ 8659/13 **שמעון אלמליח נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 14.5.2014), פסקה 13 וההפניות שם) (להלן: "עניין אלמליח" אותו צרפה המאשימה).

בכפוף לאמור, הענישה היא תלוית נסיבות ה"עושה" לרבות גילו, עברו הפלילי, נסיבותיו האישיות ומצבו הנפשי כמו גם בנסיבות ה"מעשה" לרבות אופי המקום שהוצת (מקום הומה אדם או שטח פתוח), בשאלה האם היה שימוש בחומרי בעירה, הנזק שנגרם, פוטנציאל הנזק והסיכון לבני אדם, המניע לביצוע העבירה (אידיאולוגי, רומנטי, סכסוך עסקי וכו') התכנון שקדם לביצוע העבירה וכיוצ"ב נסיבות המשפיעות על מידת החומרה.

עיינתי בפסיקה שאליה הפנו הצדדים. מטבע הדברים הצדדים הפנו לפסיקה התומכת בעמדתם העונשית, ואל חלקה מצאתי להפנות במסגרת סקירת הפסיקה שתעשה להלן:

בע"פ 7887/12 **מאיר שאול נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.4.2013) אליו הפנתה המאשימה, דחה בית המשפט את ערעורו של נאשם, שהוכר כחולה נפש, שהצית באמצעות בקבוקי פלסטיק אותם מילא בדלק מגרש וגרם לנזק רב לצידוד של המתלונן על רקע סכסוך ביניהם, והותיר על כנו עונש של 30 חודשי מאסר. בערכאה הדיונית נקבע מתחם עונש שנע בין 2 ל-4 שנות מאסר. בית המשפט העליון ציין כי מתחם העונש שנקבע הוא מתחם מתאים ואולי אף נוטה לקולה גם בשים לב למצבו הנפשי של הנאשם.

בע"פ 4165/14 **מאיר תורג'מן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.9.2014) קיבל בית המשפט העליון את ערעור הנאשם שהורשע בהצתת דירת המתלוננת (עמה היה הנאשם בקשר חברי ומעת לעת לן בביתה) לאחר וויכוח שהתגלע ביניהם בכך ששפך בנזין דרך חלון הדירה ולאחר שבדק שאין איש בדירה השליך אל הדירה נייר בוער. שוטרים שהיו במקרה הזעיקו את כוחות ההצלה שכיבו את השריפה. כתוצאה מהשריפה נגרם נזק לחלון הדירה, לספה ונגרמו סימני פיח. בית המשפט העליון הפחית את עונשו של הנאשם ל-22 חודשי מאסר (כולל הפעלת מאסר על תנאי) חלף 28 חודשי מאסר שהשית עליו בית המשפט המחוזי וזאת בשל הסיבה שהנאשם בדק שאין איש בדירה לפני שהציתה, בשל מגבלותיו האישיות של הנאשם ובשל הסכמת המאשימה לחפיפה של עונש המאסר המותנה.

בע"פ 1908/13 **דוד אזולאי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.7.2014) קבע בית המשפט העליון כי מתחם עונש שבין 3 ל-6 שנות מאסר הוא מתחם שהולם לאירוע הצתה במסגרתו הצית הנאשם גרביים, זרקם לארון בגדים וגרם לשריפה בבית אמו בשעה שאחותו ישנה. בית המשפט העליון קיבל את ערעור הנאשם ובגין עבירת הצתה, עבירה של תקיפה חבלנית ואיומים קבע עונש של 4 שנות מאסר, להן צירף 8 חודשי מאסר מותנה לריצוי במצטבר (וחלק בחופף) תחת עונש של 6 שנות מאסר שהוטל עליו בבית המשפט המחוזי.

בע"פ 8125/15 **דימטרי פרוקופנקו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.4.2016) אותו צרפה המאשימה דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהצית את דלת הדירה של שכנתו באמצעות ניירות וקרטונים שאותם הציב בסמוך לדלת הדירה והותיר על כנו עונש של 22 חודשי מאסר. במקרה זה נגרם נזק לחלק העליון של הדלת. הנאשם במקרה זה הורשע בנוסף בעבירת איומים לאחר שהמתלוננת ובתה שישנו באותה עת בדירה התעוררו מריח העשן וכשהמתלוננת פתחה את הדלת הבחינה בנאשם שהחל לאיים עליה.

בע"פ 7139/13 **צקול נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 23.1.2014), קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם אשר על רקע מצב נפשי קשה הצית חדר באמצעות מצת וסדין בבית לאחר שראה שכל דיירי הבית נמצאים מחוץ למבנה והעמיד את עונשו על 21 חודשי מאסר חלף 27 חודשי מאסר שנגזרו עליו בבית משפט קמא (כולל הפעלה של מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד כנגדו כך ש-3 חודשים ירצו במצטבר לעונש שהוטל עליו). בית המשפט העליון נתן משקל לנסיבות ביצוע העבירה ולנסיבותיו האישיות של הנאשם לרבות למצבו הנפשי ולעובדה כי הוא עצמו נפגע ממעשיו, וקבע כי מתחם העונש ההולם בנסיבות אלו צריך לנוע בין שנה לשלוש שנות מאסר.

בעניין אלמליח אותו כאמור צרפה ב"כ הנאשם דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בהצתת גרייה (שהייתה סגורה) של מעבדו לשעבר בשל סכסוך כספי והותיר על כנו עונש של 18 חודשי מאסר.

בת"פ (מחוזי- ב"ש) 25842-05-16 **מדינת ישראל נ' אלטאהר** (פורסם בנבו, 27.4.2017), אותו צרפה המאשימה, גזר בית המשפט על נאשם ששילח אש במספר מוקדים והצית את דירתה של בת זוגו (שלא שהתה בדירה באותה עת) לאחר ויכוח שנתגלע ביניהם עונש של 36 חודשי מאסר. במקרה זה, לאחר שהנאשם ראה שהדירה עולה באש, קרא הוא לחברו לעזור לו לכבות את השריפה והחבר הזעיק את כוחות הכיבוי. הדירה במקרה זה נשרפה כליל.

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 11949-12-16 **מדינת ישראל נ' חיים בוזגלו** (פורסם בנבו, 29.11.2017) אותו צרפה ב"כ הנאשם גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהצית פריט לבוש בסלון הדירה של אמו ולאחר שהאש אחזה בבגד הצית באמצעותו פריטים נוספים וברח מהמקום עונש של 24 חודשי מאסר. כתוצאה מההצתה נגרם נזק גדול לדירה ולתכולתה.

בת"פ (מחוזי-מרכז) 40148-09-15 **מדינת ישראל נ' חסנין** (פורסם בנבו, 6.6.2016) אותו צרפה ב"כ הנאשם גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע בהצתת אריזות קרטון ופסולת שניצבה ליד מחסן של בית עסק ועזב את המקום עונש של 17 חודשי מאסר. הנאשם לאחר ששמע את הערות בית המשפט העליון חזר בו מערעור שהגיש (ע"פ 5627/16 **עיסה חסנין נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 20.9.2016]).

13. לא מצאתי בעניינינו לחרוג ממתחם העונש ההולם שקבעתי, ובאשר לשאלת העונש שבתוך המתחם, מצאתי לתת משקל להודאת הנאשם, הודאה שיש בה משום לקיחת אחריות וחיסכון בזמן שיפוטי. כן נתתי משקל לנסיבותי האישיות-משפחתיות המורכבות של הנאשם כפי שאלו נמסרו על-ידי ב"כ הנאשם ולפגיעה של העונש בנאשם, לרבות נוכח כך שזהו מאסרו הראשון ונעדר הוא תמיכה משפחתית ממשית (ראו דברי ב"כ הנאשם בדיון הצגת ההסדר, עמ' 11 ש' 9-6 מיום 20.4.2021).

כן נתתי משקל לעברו הפלילי הלא מכביד של הנאשם, הכולל הרשעה אחת משנת 2018, ביחס לעבירות לא רלוונטיות שנעברו על-ידו בשנת 2014.

מן הצד השני נתתי דעתי לעובדה שהנאשם ביצע העבירה לאחר שצרף משקאות אלכוהוליים (עובדה 1 לכתב האישום המתוקן), כמו גם לעובדה שהנאשם החל לצרוך אלכוהול בשל המשבר האישי אליו נקלע (ראו טיעוני ב"כ הנאשם בעמ' 15 ש' 6-2 לפרוטוקול מיום 2.5.2021). עובדות אלו מלמדות על כך שבהעדר טיפול מתאים קיים פוטנציאל להישנות עבירות דומות על-ידי הנאשם. בשים לב לאמור, ובשים לב לכך שהנאשם לא היה מעוניין שעניינו יבחן על-ידי שירות המבחן, חרף כך שהדבר הוצע לו על-ידי בית המשפט (עמ' 15 ש' 1 לפרוטוקול מיום 2.5.2021), סבורני כי יש מקום לתת ביטוי בענישה גם לשיקולי ההרתעה האישית.

14. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 19 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של 3 שנים מיום שחרורו מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת הצתה.

ג. פיצוי בסך של 2000 ₪ למתלונן. הפיצוי ישולם בתוך שנה מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"ג סיוון תשפ"א, 24 מאי 2021, במעמד הצדדים.